

Woe. 12 febr. Workshop diersporen door Jan en Riek Kersten. De workshop begint met een presentatie en na de pauze mogen we zelf aan de slag met materiaal uit het veld dat door Jan en Riek is verzameld. We starten om 19.30 uur in Aan 't Paedje aan de Zuivelstraat 3a in Baarlo. Geef even door als je erbij bent.

Zo. 16 febr. Excursie diersporen met Jan en Riek in de omgeving van Baarlo.
We starten om 9.30 uur vanaf de p-plaats bij de voetbalvelden van
VV Baarlo aan De Meeren 11 in Baarlo.

Zo. 16 mrt. Bosbadenpad wandeling in de Heldense Bossen. We vertrekken om 9.00 uur vanaf de p-plaats bij de Geldmaat in Baarlo aan de Napoleonsbaan Zuid 1. Zie het artikeltje in dit krantje.

Za. 22 mrt. Nederland Schoon, opruimen in samenwerking met Venlo Schoon. Kijk op onze website voor meer info.

Woe. 23 apr. Algemene Ledenvergadering, vanaf 20.00 uur in Aan 't Paedje aan de Zuivelstraat in Baarlo. Na de pauze een bloemlezing van de foto's die Suzanne en Laurie tijdens onze activiteiten hebben gemaakt.

Kijk voor meer IVN-activiteiten in de buurt op de website van onze collega-afdelingen!

Website:
e-mail adres:

www.facebook.com/ivnbaarlomaasbree

www.ivn.nl/afdeling/baarlo-maasbree

IVN-baarlo-maasbree@hotmail.com

www.instagram.com/ivnbaarlomaasbree

gemeente
Peel en Maas

Rabobank
Venlo e.o.

Voor € 20,- per jaar bent u lid.
U kunt dan meedoen met alle activiteiten en u ontvangt maandelijks ons krantje met info en het programma.

Versterking gezocht voor onze plantenwerkgroep

Wie wil er aansluiten bij de plantenwerkgroep van IVN Baarlo-Maasbree? Op dit moment zijn er enkele leden binnen onze vereniging die veel kennis over planten hebben. Heb je interesse om samen met Frans Kesselmans en Albert van Welie excursies voor te bereiden en je kennis te delen met anderen?

Laat het weten!

Bosbadenpad 🍀

Vanaf Augustus 2022 liggen in de Gemeente Peel en Maas drie Bosbadenpaden van verschillende afstanden. Op de routes worden bordjes met zintuiglijke opdrachten geplaatst. Door het met de bestaande knooppuntenroute te combineren is deelname gratis en kun je eenvoudig de lengte zelf samenstellen door het aantal knooppunten. Op deze manier is de wandeling voor een breed publiek toegankelijk.

✅ Wat neem je mee als je gaat Bosbaden:

- ♥ Buitenkussen om op te zitten
- ♥ Klein handdoekje
- ♥ Water
- ♥ Voldoende tijd

Op zondag 16 maart vertrekken we om 9.00 uur vanaf de p-plaats bij de Geldmaat aan de Napoleonsbaan Zuid 1 in Baarlo. We starten onze wandeling bij Camping de Heldense Bossen, Heldense Bossen 6 in Helden en onze route is 6,5 km lang.

Het bosbadenpad is meer dan wandelen in het bos. Al je vijf zintuigen – horen, zien, ruiken, proeven en voelen – worden geprikkeld. Onderweg zijn er kleine opdrachten die je bewust maken van je omgeving. Met een rustige tempo is de kans groter dat je de verbondenheid met de natuur voelt. Dus geniet van het bos, de omgeving en de rust.

Fluweelpootjes

In een winters landschap vallen de fluweelpootjes op. Ze danken hun naam aan de steel, want die is aan de onderzijde fluweelachtig behaard. Fluweelpootjes zijn ook te herkennen aan hun wat fettige of slijmerige, warm oranjebruine hoed.

Aan het begin van de Bevrijdingsdreef even voorbij de blokhut van Jong Nederland in Baarlo ligt een boomstronk die is bedekt met interessante paddenstoelen, waaronder Fluweelpootjes. Fluweelpootjes zijn goed bestand tegen winterse omstandigheden en soms kom je zeer oude exemplaren tegen, zelfs verschrompelde exemplaren van het jaar daarvoor.

Fluweelpootjes zijn saprotroof of als zwakteparasiet te vinden op stronken, stammen, gevallen takken en ondergrondse wortels van allerlei loofhout. Ze kunnen het gehele jaar worden gevonden, maar hoofdzakelijk in de herfst en winter, van september tot maart.

Tekst en foto: Els

Een rondje Wittsee op een winterse ochtend

Op zondag 19 december staat een rondje Wittsee op het programma. De vogelaars zijn uit alle windstreken naar de parkeerplaats bij de Leuthermühle gekomen en rond 9.30 uur gaan we met 15 belangstellenden op pad. In de bomen bij de parkeerplaats horen we de Glanskop en nadat we de drukke verkeersweg zijn overgestoken worden we verrast door een tweetal reeën die aan de rand van het weiland staan. We kunnen ze door de verrekijker goed zien, even later worden ze opgeschrikt door een man met hond en vluchten ze de bosjes in.

Langs de Nette zien we heel veel sporen van de bever; het gaat om knaagsporen aan de bomen, wissels, houtsnippers, beverglifbanen en een berg met takken. Waarschijnlijk is de bever in de Nette begonnen met het maken van een beverdam en zijn de takken weggehaald en op de kant gelegd. Op een tak dicht bij het water zien we de ‘baard van Koning Winter’, ook wel ‘ijshaar’ genoemd. Dit is een bijzonder natuurverschijnsel dat alleen onder zeer specifieke omstandigheden ontstaat. In een apart artikelje in dit krantje kun je er meer over lezen.

Langs het water zien we Blauwe reiger, Meerkoet, Vink, Aalscholver, Grote zilverreiger, Koolmees, Spreeuw, Wilde eend en Pimpelmees. In de top van een dode boom zitten twee Nijlganzen. We kunnen ze goed bekijken door de telescoop; ze maken een drukte van jewelste en je kunt wel zeggen dat ze prominent aanwezig zijn. We lopen verder naar de vogelhut, helaas zijn de vennetjes bevroren en kunnen we vanaf hier geen watervogels bekijken.

Bij het bruggetje gaan we naar links en komen we bij een kleinschalig landschap met weilandjes, een oud beukenbos en rijtjes met knotwilgen. We genieten volop en horen en zien hier: Winterkoning, Roodborst, Staartmeesjes, Merel, Zwarte kraai, Houtduif, Goudhaantje en Boomklever. Op een weiland in de verte zien we zeker 10 Knobbelswanen. Even later komen we bij de verharde weg en we zien dat er bij het gehucht Sassenfeld een Schutzhütte für Wanderer is geplaatst. In de verte horen we de roffel van de Grote bonte specht en in de ligusterhaag zitten Huismussen. We slaan rechtsaf en lopen over het fietspad met aan de rechterkant de Großer de Wittsee en aan de andere linkerkant de Kleiner de Wittsee. We krijgen de IJsvogel hier prachtig in beeld.

Op het water zitten: Krakeenden, Grauwe gans, Tafeleend, Dodaars, Wintertaling, Slobeend, Waterhoen, Fuut en we horen de Goudvink, Buizerd en Gaai.

We slaan vanaf het fietspad rechtsaf een zandpad in en ook tijdens het laatste gedeelte van onze wandeling worden we verrast. We zien en horen ook nog: Putter, Kleine bonte specht, Rietgors en Sijs.

Rond 12.15 uur zijn we terug bij de parkeerplaats na een ochtend vol verrassingen, waarbij we 38 soorten op naam hebben gebracht. Jan Huijs en Jan Peeters hartelijk dank voor de deskundige begeleiding en ook aan alle vogelaars die de kou trotseerden een bedankje voor de deelname!

Tekst: Els, Foto's: Suzanne

IJshaar een bijzonder verschijnsel!

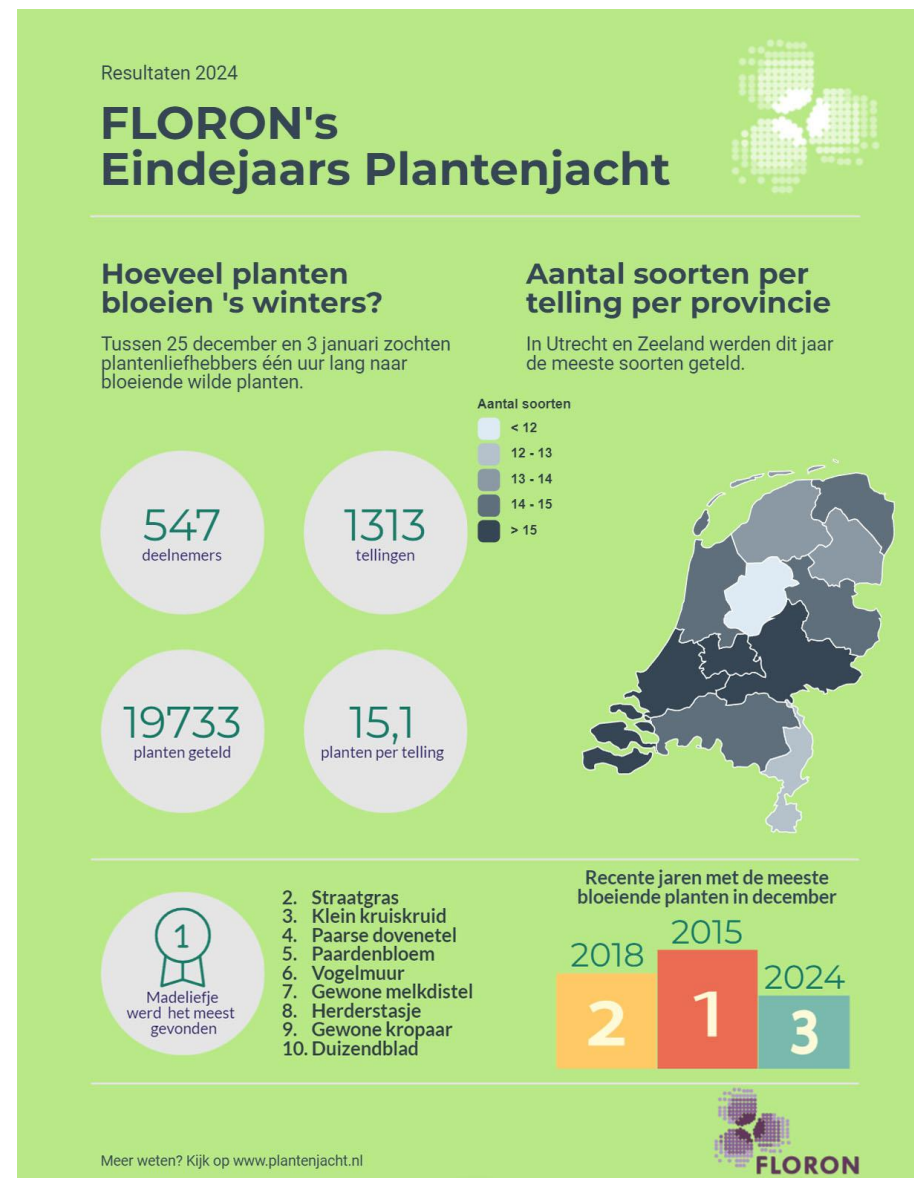

Tijdens de vogelexcursie rond de Wittsee zagen we aan de oever van de Nette 'ijshaar' ook wel de 'baard van Koning Winter' genoemd. Dit is een bijzonder natuurverschijnsel dat alleen onder zeer specifieke omstandigheden ontstaat. De luchtvochtigheid moet hoog zijn en de temperatuur moet net onder het vriespunt liggen, dan kan er een haarachtige, wollige ijsstructuur op dood en nat hout ontstaan. IJshaar ontstaat vanuit de kern van dood hout, dus niet op de bast, en alleen wanneer er bepaalde schimmels in het hout voorkomen. De stofwisseling van deze schimmels zorgt ervoor dat er water vrij komt in het hout, wat door zeer kleine openingen naar buiten wordt geperst. In combinatie met temperaturen net onder het vriespunt en een hoge luchtvochtigheid, kan dit water niet verdampen en bevriest het in lange, dunne ijsharen. Het komt alleen voor bij loofbomen zoals beuk en eik, want in dit hout komt het rozeblauwig waskorstje voor, de schimmel die het ijshaar produceert. Deze schimmels helpen mee om het dode hout af te breken en zo wordt dit weer opgenomen in de voedselkringloop.

Madeliefje winnaar Eindejaars Plantenjacht!

Tussen Kerst en 3 januari organiseerde FLORON voor de elfde keer de Eindejaars Plantenjacht. Honderden plantenliefhebbers gingen op zoek naar bloeiende planten. In totaal vonden zij 657 plantensoorten en gemiddeld 15,1 soorten per telling, het op twee na beste jaar voor de plantenjacht ooit!

Schimmelend kunstwerk van half miljoen peuken 'siert' stadskantoor Utrecht

In de ontvangsthall van het stadskantoor in Utrecht staat sinds enkele weken een kunstwerk gemaakt van een half miljoen sigarettenpeuken. De kunstenaar hoopt dat het rokers aan het denken zet over het effect van peuken die worden weggegooid in de natuur.

Volgens het Nationaal Expertisecentrum Tabaksontmoediging, onderdeel van het Trimbos-instituut, worden jaarlijks miljarden peuken weggegooid. Eén peuk op straat kan wel 1000 liter water vervuilen en in één sigaret zitten meer dan 7000 stoffen en 250 toxische verbindingen.

Tijdens verschillende opruimacties in heel Nederland zijn ruim een half miljoen sigarettenpeuken verzameld. Kunstenaar Angelina Kumar schrok van de vervuilende effecten besloot de weggegooiden peuken om te toveren tot kunst. In een laboratorium ontwikkelde ze in twee jaar tijd een eigen methode om op de oude sigarettenfilters een soort schimmel te kweken. Daar bouwde ze boomstammen van die samen 'het Peukenbos' vormen. De bedoeling is dat hierdoor mensen zich meer bewust worden van hun gedrag.

Ook enkele leden van IVN Baarlo-Maasbree hebben samen met de vrijwilligers van Venlo Schoon peuken verzameld die in dit kunstwerk zijn verwerkt!

Bron: NOS Nieuws

Waarom zijn er de laatste weken zoveel molshopen te zien?

Mollen zijn zoogdieren die zelf zelden boven de grond te zien zijn, maar hun sporen wel duidelijk achterlaten. En zeker in deze tijd kun je daar hele patronen in herkennen. Elke winter vallen de grote hoeveelheden molshopen op en zeker de laatste weken, na de vorstperiode is dat het geval. Iedereen kent ze wel, de aarden bulten in tuinen, weilanden, uiterwaarden maar ook in stadsparken en middenbermen van wegen.

Mollen jagen ondergronds op regenwormen en andere bodemdierjes. Aan het begin van de winter vluchten de wormen voor de kou dieper de grond in en de mol graaft er achteraan, een verdiepingje lager dus. Dieper graven van nieuwe gangen levert grond op die ze kwijt moeten. Wanneer het weer warmer wordt, kruipen de regenwormen weer richting aardoppervlak. De mol gaat er ook dan weer achteraan, graaft nieuwe gangen en werpt dus extra hopen op.

De gangen zijn eigenlijk een grote 'grondbeestjes-val'. De nietsvermoedende prooi kruipt door de grond, komt in de gang terecht en wordt door de continu rondkruipende mol gegrepen.

De mol leidt een solitair bestaan. Alleen in de paartijd vormen ze paartjes. De rest van het jaar leeft de mol alleen in zijn gangenstelsel. Dat stelsel verdedigt hij of zij ook flink tegen andere mollen. Daarom heeft het ook weinig zin mollen te bestrijden: als de mol geklemd is, zal er in het algemeen binnen 24 uur een nieuwe mol in zijn gangen zitten. Om het nog erger te maken, willen die nieuwkomers ook nog wel eens het overgenomen gangenstelsel bijwerken; nog meer hopen dus.

Bron: Zoogdierverseniging

Boomschuim

Tijdens een wandeling na een regenachtige nacht kwam ik dit bijzondere verschijnsel tegen.

Het is boomschuim dat je alleen kunt zien na een periode van nachtvorst in combinatie met een temperatuur boven nul en aanhoudende regen. Bij sommige bomen loopt er dan schuim langs de stam. Het blijft onderaan de stam een poosje liggen. Als je het gezien hebt en terug komt om er bij droog weer een foto van te maken is het meestal al weer verdwenen.

Hoe ontstaat boomschuim?

Als het vriest zet de schors van de bomen een beetje uit en krimpt later weer. Daardoor ontstaan er gemakkelijk scheurtjes die door de boom gedicht moeten worden om te voorkomen dat er insecten binnen dringen. De boom scheidt dan een stof uit die saponine heet en bestaat uit dode boomalgen van de soort *Pleurococcus vulgaris*. Hoe ruwer de schors, hoe meer saponinen. Saponine betekent zeep of schuim en deze zeepstoffen geven bescherming tegen insecten, bacteriën en schimmels. Als de saponinen in aanraking komen met water en zuurstof gaan ze schuimen, net als bij zeep of waspoeder. De insecten schijnen het zoetige boomschuim erg lekker te vinden, misschien een afleidingsmanoeuvre van de natuur om zo de boom zelf te sparen.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd saponine door veel mensen als zeep gebruikt, want zeep was toen niet of nauwelijks te verkrijgen.

Boomschuim is dus geen ijshaar en is ook niet afkomstig van de schuimcicade.

Tekst en foto: Els

Nestkasten ophangen in Erckensraay

Een paar weken terug hebben wij, namens het IVN, een aantal nestkasten opgehangen in Erckensraay. Dit gebied is waarschijnlijk beter bekend onder de naam 'bosje van Mertens'. Als je vanuit Baarlo over de Napoleonsbaan naar het zuiden rijdt, dan zie je dit bosje direct buiten de bebouwde kom links van de weg liggen.

Samen met Wim Mertens, Huub Mertens en Jan Beurskens hebben we de meest geschikte plaatsen opgezocht om nestkasten op te hangen voor de bosuil, kool- en pimpelmees en de grauwe vliegenvanger.

Jan bezig met het ophangen van de bosuilenkast.

Toen we met de bosuilenkast bezig waren, hoorden we opeens volop kabaal van twee Vlaamse gaaien. Het bleek dat ze achter een bosuil aanzaten. Overdag is een uil in het nadeel en hij dook dan ook snel weg, precies in de boom, tegenover de boom waar wij bezig waren met de bosuilenkast. De toekomstige bewoner kon blijkbaar niet wachten! Bij een eerder bezoek vonden we een braakbal van de bosuil, dus het is waarschijnlijk een vaste bewoner.

De eigenaren van het bos doen veel aan onderhoud. Het beleid is gericht op meer biodiversiteit met focus op inlandse flora. Afgelopen jaren is m.n. Amerikaanse eik, Amerikaanse vogelkers en Japanse duizendknoop verwijderd. Ook zijn een aantal Douglas sparren gekapt. Hiervoor in de plaats zijn inlandse soorten aangeplant, zoals beuken, vuilboom, wilde roos en kardinaalsmuts.

Het is een gevarieerd gebied, de bosbeek loopt er doorheen en daarmee heeft het veel potentie voor vogels en andere dieren. 's Morgens en 's avonds kun je er regelmatig reeën spotten.

Langs de beek groeien veel dotterbloemen en er staan een aantal elzen. Deze boomsoort is m.n. erg populair bij sijzen die in de winter in onze contreien op zoek zijn naar voedsel.

In de toekomst is het onderhoud vooral gericht op het verder terug dringen van o.a. Japanse duizendknoop en adelaarsvaren.

Het ophangen van één van de mezenkasten

Midden in het bos is geen geschikte plek te vinden voor de nestkast van de grauwe vliegenvanger. Deze soort zit liever aan de rand van het bos, het liefst dichtbij of aan bebouwing.

Het was even zoeken naar de juiste plek en een manier om daar te komen. Maar uiteindelijk heeft ook de kast voor de grauwe vliegenvanger een prima plekje gevonden.

We zijn benieuwd wat er de komende jaren allemaal te vinden zal zijn in de nieuwe nestkasten.

Jan Huijs
Albert van Welie